

» **Formelt er Ellemann leder af en opposition, som mest af alt minder om en uldsweater, som har været i kogevaske. Ingen kan passe den. Og ingen vil have den.**

REIMER BO CHRISTENSEN, rådgiver og journalist, om Venstre-formand, i Jyllands-Posten

93 procent af danskerne kender streamingtjenesten Netflix - og 60 procent har adgang til den.

PÅ KANTEN

At give magt til beskueren

KLUGE: Det er få danske kunstnere forundt, at næsten alle ved, hvem man er.

Thomas Kluge (f. 1969) er en af dem.

Spørger jeg mine unge elever, hvilke kunstværker de kender, svarer de fleste, at de kender Edvard Munchs "Skriget" fra 1893, ikke mindst efter at den nu findes som emoji (humørikon) i alle smartphones, og at de kender Leonardo Da Vincis "Mona Lisa" fra 1503, hjulpet af utallige reklamer, der refererer til den skønne kvinde fra renæssancen.

Det er med andre ord internationalt kendte kunstnere, der tager scenen.

HVAD ER det, som har givet Kluge den ære, at så mange i det danske land ved, hvad han maler og dermed kender hans navn?

Modstandere og onde tunger, og dem er der fortsat mange af, vil pege på Kluges fantastiske evne til selviscenesættelse.

Men er det nu hele sandheden? Og hvad er der egentlig galt med at iscenesætte sig selv, når målet er at formidle sandhed og skønhed?

I DECEMBER 2020 udkom et led i selviscenesættelsen, vil nogen sige, eller en vidunderlig smuk bog med 30 års retrospektiv kunstner-virksomhed i anledning af Kluges 50-års fødselsdag, vil andre sige.

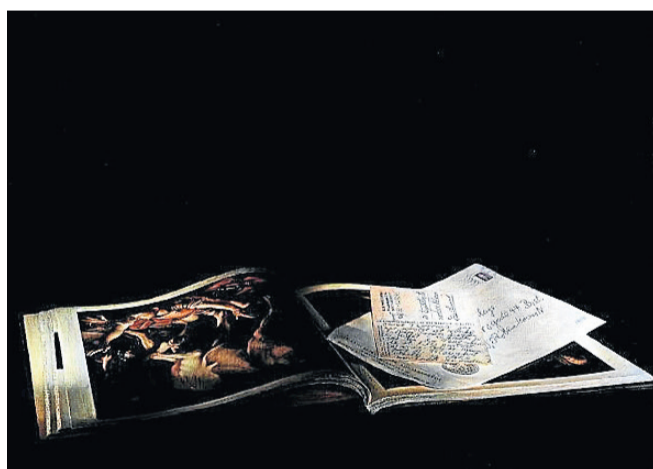
Jeg er en af de sidste.

Bogen sidder jeg lige nu og bladrer i og nyder i fulde drag.

"KLUGE - Catalogue Raisonné 1990-2020", skrevet af kunsthistorikeren og venen Thyge Christian Fønns-Lundberg udgivet på forlaget Frydenlund. Den måler 27 gange 37 centimeter og vejer fem kilo, så postbuddet var glad, da hun efterlod den i mine hænder, sagde hun. En sand coffee-table-book.

HER MØDER vi den unge, søgende kunstners første malerier, hvor inspirationen synes at være hentet netop i den internationale ekspres-sionismes store mestre, lige-som senere hos surrealisterne.

Den ekspresionistiske stil ses f.eks. på maleriet af moderen med titlen "Min mor med far i hovedet" fra 1990,

hvor moderen sidder ved et bord med en bog foran sig, hun var korrespondent og cand.mag.

Højre hånd støtter hendes hoved, og den venstre følger teksten i bogen.

Hun har en koboltblå skjortebluse på, orangerøde briller og ses foran en græsgrøn væg.

VI FØLGER andre værker, hvor surrealistten Wilhelm Freddie (1909-95) er både portrætteret og refereres.

Kluge har ved flere lejligheder fortalt om det kultur-radikale miljø, han kom fra.

Han er født i Glostrup, hvor faderen var svag-strømstekniker.

» **Thomas Kluge har ved flere lejligheder fortalt om det kulturradikale miljø, han kom fra.**

KLUGE BLEV taget med på mange kunstudstillinger, men opfattede forældrene som meget tro mod institutionen kunst.

Hvis han stillede spørgsmål til værkerne, han så, svarede forældrene ofte: "Se i kataloget".

Den troskab har Kluge ikke forfulgt. Han har en anti-autoritær holdning til kunst-institutionen i Danmark, nok ikke mindst hjulpet af

de tre afslag på optagelse, som han fik i 90'erne fra Det Kongelige Danske Kunstakademi.

IKKE MINDRE glædeligt oplevede kunstneren fornøjelsen ved via et postkort fra daværende rektor på selvsamme kunstakademi, Else Marie Bukdahl (f. 1937) at få en invitation til at male hende.

Portrættet blev færdig i 2007 og viser hende ved skrivebordet med en opslået bog og med begge hænder ved sine egne publikationer; doktordisputatsen om Diderot og bogen om billedhuggeren Johannes Wiedewelt (1731-1802).

HVAD SKABER et menneske?

Kluge fremhæver ofte sin bomstærke farmor som et vigtigt forbillede i dannelsen af personligheden. Troen på, at selvom en formel kunstuddannelse ikke blev en realitet at kæmpe videre med livet som billedkunstner, tilskriver Kluge sin farmor, Ingeborg Larsen (1910-2007), der blev kaldt Missi.

Hun var en ledestjerne for ham.

Han malede et smukt portræt af hende i anledning af hendes 90-års fødselsdag og som opstanden i form af en mælkebøtte i 2007.

OPSTANDELSEN rører også ved Kluges tro, som han oplevede hos farmoren.

Hun lærte ham at bede allerede som lille dreng. Den kristne tro har fulgt Kluge, men i ungdomsårene var det især når livet gjorde ondt at troen var en trofast følgesvend. Ved mødet med sin kone, teologen Anna Helleberg Kluge har troet dog ændret sig til også at være en del af livets lykkelige og glade stunder.

OM BETYDNINGEN af tro siger Kluge i bogen: "Jeg ved godt, at to plus to er fire, men jeg har også en tro på, at to plus to er fem. Når jeg maler, er jeg nødt til at stille mig selv det spørgsmål, jeg ikke nødvendigvis får svar på - i hvert tilfælde fuldt svar. Det er her, religion får ting til at hænge sammen."

Mest kendt er Kluge dog for sine portrætter af den kongelige familie, især familie-billedet med regentparret

samt deres sønner, svigerdøtre og børnebørn, der fik så stor opmærksomhed, at det blev gengivet ca. 250 gange af den internationale presse, da det blev afsløret i november 2013. Familien er portrætteret i Havesalen på Fredensborg Slot.

KLUGES vigtigste mission er at give os dialogen i institutionen kunst tilbage. Dialogen mellem værk og beskuer: "Kunsten har i perioder sluttet sig om sig selv og skabt arrogante rum, hvor man primært refererede til sig selv eller sin egen historie, frem for at række ud mod virkeligheden. Man har dyrket monologen frem for at tage dialogen alvorligt."

DEN POINTE er efter mine begreber Kluges vigtigste. At vi tør være åbne og stille spørgsmålstejn ved den kunst vi møder. At mange overser Kluges mission om det enkelte menneskes evne til at reflektere over sand og god kunst er, skyldes måske også de tunge, sorte rammer, som billedværkerne ofte præsenteres i. Manifeste, der ikke kan rokkes ved, tænker man måske, men der tager man så gruelt fejl. Kluge giver os netop mulighed for at standse op og selvstændigt at tage stilling til det udgangspunkt vi møder.

THYGE Christian Fønns-Lundberg stiller afslutningsvis Kluge spørgsmålet, om han er tilfreds med sin plads i kunstverdenen, og det bekræfter han: "Jeg er glad for den position, jeg har i dag, og de opgaver jeg får. Det kan godt være, at jeg endnu ikke hænger på SMK eller Louisiana, men jeg hænger i kirkerne, på slottene, på Børsen, Frederiksborg og Folketinget [...] Jeg er før blevet kaldt folkekær, og det tager jeg som et kompliment."

MARIA STENSGÅRD POULSEN fra Nibe er lektor i gymnasieskolen. Cand.mag. i kunsthistorie og dansk fra Aarhus Universitet i 2009. E-mail-adresse: maria.stensgaard@hotmail.com. Hjemmeside: mariastensgaard.dk.

Hvorfor har politiet ikke gjort noget?

Af Birte Husted Rich
formand for Hannæs Seniorer, koordinator for Landgruppen, Arupvej 8, 7742 Vesløs
bh.rich@hotmail.com

CHIKANE: Efter at have læst artiklen (12.5.) med Irene Haffners oplevelser om chikane m.v., så undrer det mig at politiet ikke har foretaget sig mere.

Jeg kender Irene Haffner her fra lokalsamfundet på Hannæs/Østerild som en ordentlig person, der ikke ønsker at provokere.

At hun er transkønnet er noget, vi alle ved og bare ikke tænker over.

Hun er en dame, der er en del af alle vores fællesskaber herude.

Hun er besøgsven i Landgruppen, som jeg står for, og hun indgår som en solid støtte for sin besøgsmodtager.

Desuden er Irene organist og spiller i kirker heromkring, og hun er almindeligt medlem i vores pensionistforening Hannæs Seniorer.

Da vi forrige år fik sponseret et klaver til vores sammenkomster, tilbød Irene til at stå for vores månedlige sang-eftermiddage, og det spreder glæde og er noget, vores medlemmer ser hen til.

Som formand i pensionistforeningen kender jeg alle vores medlemmer og ligeså alle vores 10 besøgsvenner i Landgruppen.

Og jeg har aldrig hørt et skævt ord om hende fra nogen.

At hun er anderledes, det kan vi alle se, og at hun har haft problemer rent kønsmæssigt, det er hende personlige privatliv.

Som borger her på Hannæs er det slemt at høre, at der er nogen, der jagter en der anderledes.

Det er vi slet ikke vant til herude, og det skal ikke være sådan, at man går rundt og føler sig utryk her i området, enten på veje eller i hundeskoven eller stranden.

Det er foruroligende, at politiet ikke har taget fat om problemet før, især når forurettede selv har gjort opmærksom på problemet.

Vi skal ikke have folk her til at være bange for at gå el. køre tur eller færdes.

Jeg har nemlig erfaret, at folk her passer godt på hinanden, ser efter naboen osv.

Det vil vi blive ved med og ikke have ødelagt!